

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. II. Quas qualitates debeant habere, qui secundùm prædicta privilegia, & sanctiones Apostolicas institui possunt Judices Conservatores?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

mutatis alias mutandis, talis electio, seu constitutio fieri potest. Quæ proponit Laurent. Peyrin. *in suo formulario, in litt. C. cap. 20.* (Frater, N. Ordinis, N. Generalis (vel si Prior fuerit, Conventus N. Prælati) Domino N. salutem in Domino. Sedes Apostolica Regularium Personarum, quæ relicto sæculo Dei sese obsequio manciparunt, quieti, ac tranquillitati consulere cupiens, ad ea, quæ Religiosum eorundem propositum impedire possunt, removenda sollicitè semper, ac paternè intendit. Contuens igitur refrigerante charitate sic complurium iniquitatem abundare, ut succensa, veluti ignis, eorum impietas, contra Ecclesias, ac Regulares Personas eo validius inflammetur, quo eas infirmiores esse, vel qui easdem tueantur rursus cernit compertit: huiusmodi molestis oribus, præsumptoribus, atque injuriolis hominibus sese opponere, eorundemque temeritatem compescere, quam maxime cupiens, Viros gravitate, autoritateque præcellentes, necnon in Ecclesiastica dignitate constitutos, qui eas ab appetitis injuriis & vexationibus tuerentur in Protectores, Conservatoresque eligendi facultatem, gratiosè concessit, ac liberaliter impetivit. Quo sane beneficio nostræ Provinciæ (vel nostri Monasterii) fratres sui peroptantes, Vestræ Dominationis pietati, virtuti, doctrinæ, ac zelo, necnon in agendis prudentiæ summo opere fidentes, unanimi voce, ac suffragio pro tali negotio Conservatorem libentissimè elegerunt: quatenus videlicet juxta

Canonicas sanctiones, sibi quæ ab Apostolica Sede concessa privilegia, efficacis suæ defensionis præsidium, ut res postulaverit, eidem præstare, ac exhibere non dedignetur. Quamobrem præsentium tenore, ac vi, præfatam Dominationis Vestræ electionem notam facimus, eandemque quantum officii nostri ratio postulat laudamus, approbamus, & confirmamus cum omni ea auctoritate, & potestate, qua juxta Canonicas Sanctiones, & nostri Ordinis privilegia, Regularium Ordinum Conservatores frui valent, ac gaudere. In quorum fidem, &c.

§. II.

Quas qualitates debeant habere, qui secundum prædicta privilegia, & sanctiones Apostolicas institui possunt Judices Conservatores?

160. **Q**Uæcumque persona in Ecclesiastica dignitate constituta potest eligi in Judicem Conservatorem; uti ex omnibus privilegiis §. præcedenti relatis constat. Cùm autem Dignitas sit administratio rerum cum jurisdictione, in quo differt à Personatu, qui est præeminentia, seu præcedentia sine jurisdictione: ideo omnes illi, qui talem administrationem, cum jurisdictione habuerint, eligi poterunt in Conservatores: ut Episcopi, Archiepiscopi, Primate, Patriarchæ, Abbates, qui

omnes in dictis privilegiis exprimuntur, imo etiam Domini Cardinales, qui quamquam specialiter non nominentur in illis, cum tamen habeant maximam Dignitatem, inter Dignitatem Ecclesiasticam habentes, debent numerari. *Lezana tom. 1. part. 3. cap. 10. num. 12.* Moneta de Conservatoribus, cap. 5. quest. 3. num. 3. *Peyrin. tom. 2. privileg. Minim. in Constit. 5. Gregorii XV. §. 2. num. 12.* § Etiam Vicarii Generales Episcoporum, & eorum Officiales Generales ubilibet constituti, possunt ex vi prædictorum privilegiorum iudices Conservatores esse, ut expresse habetur in illis. Etiam Archidiaconi, Archipresbyteri, Præpositi, Decani Ecclesiarum; siquidem hi omnes habent Dignitatem Ecclesiasticam. Imo Canonici cujuscumque Ecclesie Cathedralis esto Canonicatus, nec Dignitas, nec Personatus esset. Nam in Bulla Sixti IV. pro Carmelitibus, Clem. VII. pro Minimis, Pii V. pro Dominicanis, & Gregorii XIII. pro Jesuitis expresse dicitur posse Canonicos Ecclesiarum Cathedralium in Conservatores nominari.

Canonici Ecclesiarum Collegiatarum olim propter aliqua Regularium privilegia in Conservatores eligi; modò tamen id fieri non potest, sed necesse est tales Canonicos Ecclesiarum Cathedralium esse: quia Clemens VIII. in Constitutione facta anno 1592. quæ habetur in tom. 3. Bull. inter Constitutiones hujus Pontificis, num. 3. & apud Barbol. de offi. & potest. Episc. alleg. 106. num. 54. de-

claravit nullas esse omnes, & quascumque in iudicem Conservatorem deputationes eorum, qui qualitates non haberent requisitas à Bonifacio VIII. in Constitutione, quæ incipit *statutum*, & habetur in cap. 11. de re script. in 6. Inter quas una est: fancimus igitur, ut nullis nisi Dignitate præditis, aut Personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, causa autoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ejusdem de cætero committantur. Idem præstat Gregorius XV. in Constitutione, incipiente *Santissimus*, anno 1621. edita, quæ habetur in 4. rom. Bullar. inter Constitutiones hujus Pontificis, num. 9. & apud Peyrin tom. 2. privileg. Minim. inter Constitut. hujus Pontif. num. 5. & apud Bordon. tom. 3. resolut. 95. num. 4. Barbol. sup. num. 55. & hic Pontifex etiam renovat Constitutionem dictam Bonifacii VIII. quæ incipit *Statutum*, & revocat omnia privilegia, concessionis, & indulta in contrarium. Et ita tenent Bordon. *supra numer. 15.* Peyrin. §. 2. num. 10. Barbol. allegat. 106. num. 12. Moneta de Conservator. cap. 5. quest. 8. à num. 118. *Lezana sup. num. 52.* § Piores tamen, Archipresbyteri, vel aliis dignitatibus dictarum Collegiatarum insignes Visi eligi poterunt in Conservatores: quia illi sunt Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ. § Et etiam eligi poterunt in Conservatores, Personatus habentes, etsi Dignitatem non habeant: quia licet in virtute privilegiorum §. præcedenti propositorum non possint, possunt tamen ex vi

R r r 2 rium

trium modo propositarum Constitutionum Bonifacii VIII. Clementis VIII. & Gregorii XV. cum in eis expresse dicatur, *vel personatum obtinentes.*

Non potest esse Conservator sui Conservatoris.

162. Nemo autem potest esse Conservator sui Conservatoris, ex jure communi; quod aliqui Prælati non attendentes, munus Conservatorum ad invicem exercebant. Nec habere quis potest pro Conservatore eum, qui est sub ejus jurisdictione, dominio, vel districtu Ecclesiastico, vel temporali, Regibus, & Regnis exceptis. Quod totum deciditur in cap. *ultim. de officio & potestat. judic. delegat. in 6.* Barbola numer. 14. Lezana numer. 21. Pellizzar. tract. 8. cap. 7. sect. 4. numer. 91. § Controversiæ autem ortæ inter Conservatores, & Ordinarios super competentia jurisdictionis, per arbitros in forma juris electos decidendæ sunt, & interim in causa non est procedendum: sic enim statuitur in Tridentino *sess. 14. cap. 5.* & in Constitut. dicta Gregor. XV. sic habetur: *Si qua verò inter judices Conservatores hujusmodi, & locorum Ordinarios controversia super competentia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma juris electos super jurisdictionis competentia fuerit judicatum.*

Prælati Regulares possunt institui Conservatores.

163. Cæterum nunc est prima difficultas; an Prælati Regulares immediati, ut Priores, Guardiani, &c. possint eligi in judices Conservatores? Respondetur, posse, tam ex jure communi, quàm ex privilegiis: quia sunt Personæ in Dignitate constitu-

ta; est enim Dignitas eorum munus, cum habeant administrationem, cum jurisdictione, tam in foro interno, quàm externo. Quibus accedit, quod in privilegio Clementis VIII. pro Minimis, prædictæ literæ Conservatoriæ dirigantur etiam ad Priores. Rodriguez *questionum Regularium tom. 1. questione 65. art. 3.* Peyrin. *tom. 2. privileg. Minor. in Constitut. 5. Gregorii XV. §. 2. numer. 11.* Tambur. *tom. 3. disputat. 17. quest. 4. num. 1.* Bordon. *tom. 3. resolut. 90. num. 15.* Lezana *tom. 1. part. 3. cap. 10 num. 14.* Pellizzar. *num. 90.* Fragofo *2. part. libro 4. cap. 12. §. 1. num. 3.* Joannes à Cruce *dub. 1. conclus. 2.* Antonius à Spiritu sancto *sect. 4. n. 201.* Imo etiam Vicarii Conventuum non habentium Priores, possunt eligi, quia sunt in Ecclesiastica Dignitate constituti. Joannes à Cruce, cum Sylvestro *verb. delegatus, n. 3.* Rodriguez *art. 5. § Et idem, quod de Prælatiis diximus, dicimus de Diffinitoribus; licet enim Eorum munus non sit dignitas, quia non habent administrationem, est tamen Personatum, quia habent præminentiam, seu præcedentiam: Personatum autem honore illustres, ut diximus *n. 160. in fine.* institui possunt Conservatores. Lezana in *Consiliis, consil. 40. n. 86.* & hic *c. 10. n. 51.* An. à Spiritu *S. n. 202.* Sed illi Regulares, qui Superiores, Vicarii, seu Priores claustrales vocantur, quique in suis Monasteriis habent supra se alium Superiorem, nequeunt Conservatores institui, ut rectè docet Tambur. *sup. q. 4. n. 7.* citatis Rodrig. Miranda, Moneta, & Peyrin,*

Decretū
Concilii
Triden-
tini de
eligendis
judici-
bus sy-
nodali-
bus.

164. Secunda difficultas est, an præter supradictas conditiones requiratur, ut illi eligantur in Conservatores, qui prius fuerint electi in iudices Synodales in Conciliis Provincialibus, aut Diœcesanis secundum præscriptum Concilii Tridentini sess. 25. de reformatione n. cap. 10. Pro quo supponendum est dictum Conciliū in eo loco hæc habere: *Statuit sancta Synodus in singulis Conciliis Provincialibus aut diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeant juxta Constitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit statutum, & alioquin ad id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam post hæc causa Ecclesiastica ac spiritalis, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus deleganda, committantur. Et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio capituli alium in ejus locum usque ad futuram Provinciam, aut Diœcesanam Synodum: ita ut habeat quæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas Personas, ac ut supra, qualificatas, quibus hujusmodi causa à quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam à Sede Apostolica committantur.* Hactenus Concilium. Et tales designatæ à Synodo Personæ iudices synodales appellantur. Quæritur ergo modò, an instituendi in iudices Conservatores, debeant esse ex his, qui in Conciliis Provincialibus, aut Diœcesanis in iudices synodales assignantur, & non alii?

165. Ad hoc dicimus omnino hoc requiri secundum Constitutiones Clementis VIII. & Gregorii XV.

quas n. 161. adduximus: quia in illis cum revocatione omnium in contrarium privilegiorum, decernitur prædictos Conservatores debere esse ex iis, qui electi sunt, & designati in iudices synodales in Conciliis Provincialibus, ac Diœcesanis juxta decretum Concilii Tridentini: & si quæ litteræ aliter expediantur, illæ ac deputationes ejusmodi omnino, & exinde sequenda nullius sunt roboris, vel momenti. Addit Gregorius XV. *Qui secus, quam juxta formam superius præscriptam, Conservatores hujusmodi cum effectu eligere, seu electis, aut deputatis uti ausi fuerint, Regulares quidem voce activa, & passiva sint ipso jure privati, adeo, ut habilitationem à nemine præterquam à Romano Pontifice consequi valeant: & prædictorum omnium Conventus, ac Monasteria, ac loca hujusmodi, eorumque Persona, ac bona careant Conservatore ad annum, ita ut illorum causa interea coram locorum Ordinariis dumtaxat cognosci, ac definiti debeant.* Et ut ex his Personis dentur plures, qui in Conservatores eligi valeant, sic prosequitur: *Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, ut in Synodis Provincialibus, ac diœcesanis quamplures Personas ex habentibus qualitates, in prædicta Constitutione ejusdem Bonifacii contentas, & alioqui ad id aptas designare procurent.* Et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum, usque ad futuram Provinciam, aut Diœcesanam Synodum.

tutiones
Clemen-
tis VIII.
& Greg.
XV. non
possunt
eligi in
Conser-
vatores
nisi judi-
ces sy-
nodales

Aliud
decre:ū
circa
hoc à
Grego-
rio XV.
editum,
refertur.

166. Et ut certo constare posset de Conservatoribus à Regularibus electis, ad tollendas omnes fraudes, quæ in hoc possent accidere, addit idem Gregorius XV. *Ut Regulares, ac persona hujusmodi in Italia infra duos, extra Italiam infra sex menses à die publicationis in urbe presentis Constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conservatores, juxta formam superius propositam, ejusque electionis, seu assumptionis documentum infra tempus hujusmodi, penes acta Curia Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur; alioquin eo termino elapso quamdiu Conservatores secundum formam presentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinariis conveniantur: Quodque Conservatores hujusmodi semel legitime deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, ac locorum Ordinariis, prout eisdem Regularibus libuerit, approbata, durante quinquennio à die deputationis amoveri, aut mutari nullatenus possint, aut valeant.* Postea nihilominus declaratum est à Sacra Congregatione prout refert Barbosa in collect. Bullar. verb. Regulares 1. Lezana num. 58. & Antonius à Spiritu sancto num. 205. Regulares, qui in tempore eis à Gregorio XV. præfixo Conservatores eligere non curaverint, dicto tempore elapso, quancumque eis libuerit, eos eligere posse. Ita omnes, qui post dictas Constitutiones Clementis VIII. & Gregor. XV. scripsere, ut videre est apud Lezanam, Bordon, Peyrin, Barbof. Monetam, & alios.

Excon-
suetudi- 167. Cæterum cum in Regnis Hispaniæ nullibi ab Episcopis vi-

deamus synodales judices deputari, quin potius ad causas, & casus particula: es passim eligantur, qui habent qualitates de jure communi, nimirum qui sint in Dignitate Ecclesiastica, vel Personatu constituti, quorum munus finia causa expirat, & si nova suboriat, novus vel idem instituitur; non videntur dictæ Constitutiones Clementis VIII. & Gregorii XV. in hac parte usu receptæ in Hispania. Quin potius contrario usu abiogata, ut videtur tenere Diana, quem refert, & sequitur N. Antonius à Spiritu sancto tract. 2. de privileg. disp. 1. sect. 4. Peyrin. ad Constit. 5. Gregorii XV. §. 1. num. 1. Lezana in Consiliis consil. 40. num. 88. & num. 110. sine, ubi refert quædam Bullam Innocentii X. die 14. Maii expeditam anno 1648. in qua hoc punctum videtur decisum; & ideo modò in Hispania eligi possunt in Conservatores, qui conditiones supra relatas habuerint, etiamsi non sint ex iudicibus synodalibus: nec necessarium erit ad quinquennium esse dictos conservatores electos: sed eligi, & institui poterunt prout casus, & necessitates occurrentes postulaverint; dummodo conditiones supradictas habuerint, & ea quæ dicemus §. sequenti observaverint.

* * *